YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

7 päivänä heinäkuuta 2005 *

Asiassa C-364/03,

jossa on kyse EY 226 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 22.8.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Valero Jordana ja M. Konstantinidis, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehenään E. Skandalou, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (esittelevä tuomari), P. Kūris ja G. Arestis,

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.3.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/360/ETY (EYVL L 188, s. 20) 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määritellyt politiikkaa eikä strategiaa, joka koskee Dimosia Epicheirisi Ilektrismou -yhtiön (julkinen sähköalan yritys; jäljempänä DEI) Kreetan saarella Linoperamatassa sijaitsevan voimalan (jäljempänä voimala) höyryturbiini- ja

kaasuturbiiniyksiköiden asteittaista mukauttamista parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Direktiivin 84/360 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tämän direktiivin tarkoituksena on säätää jatkotoimenpiteistä ja menettelyistä, jotka on tarkoitettu ehkäisemään tai vähentämään teollisuuslaitosten, erityisesti liitteessä I lueteltuihin ryhmiin kuuluvien, aiheuttamaa ilman pilaantumista yhteisössä."

3 Direktiivin 84/360 liitteessä I lueteltujen laitosten ryhmään sisältyy sen liitteessä olevan 1.4 kohdan mukaan energiateollisuus, johon kuuluvat lämpövoimalat, pois luettuna ydinvoimalat, ja muut polttolaitokset, joiden nimellinen lämpöteho on yli 50 MW.

4 Direktiivin 84/360 2 artiklan 1 kohdan mukaan ilman pilaantumisella tarkoitetaan "ihmisen suoran tai välillisen toiminnan kautta ilmaan päässeitä aineita tai päässyttä energiaa, joista tai josta on seurauksena senlaatuisia vahingollisia vaikutuksia, että ne vaarantavat ihmisten terveyttä, vahingoittavat luonnonvaroja ja luonnonjärjestelmiä ja aineellista omaisuutta sekä huonontavat tai häiritsevät ympäristön laatua tai muuta ympäristön oikeutettua käyttämistä".

5 Saman direktiivin 2 artiklan 3 kohdan mukaan "olemassa oleva laitos" on laitos, joka on toiminnassa tai joka on rakennettu tai hyväksytty ennen 1 päivää heinäkuuta 1987.

6 Saman direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liitteessä I lueteltuihin ryhmiin kuuluvien laitosten toimintaa varten on oltava toimivaltaisen viranomaisen ennakkolupa. Luvan edellyttämien vaatimusten täyttäminen on otettava huomioon laitoksen suunnitteluvaiheessa.

2. Lupa on anottava myös silloin, kun liitteessä I lueteltuihin ryhmiin kuuluvia laitoksia muutetaan olennaisesti, tai kun kyseessä on laitos, joka muutosten jälkeen kuuluu noihin luokkiin.

3. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että muidenkin laitosten toimintaa varten on oltava lupa tai, jos kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, siitä on tehtävä ennakkoilmoitus."

7 Direktiivin 84/360 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Neuvosto vahvistaa yksimielisesti komission ehdotuksesta tarvittaessa päästöjen raja-arvot, jotka perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, joka ei aiheuta kohtuuttomia kustannuksia, ottaen huomioon kyseisten päästöjen laadun, määrät ja haitallisuuden.

Neuvosto määrittää yksimielisesti komission ehdotuksesta sopivat mittaus- ja arviointimenetelmät."

8 Direktiivin 84/360 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Parhaan saatavilla olevan tekniikan ja ympäristön tilan kehitystä koskevan seurannan perusteella jäsenvaltioiden on sovellettava politiikkoja ja strategioita, mukaan luettuna asianmukaiset toimenpiteet, liitteessä I esitettyihin ryhmiin kuuluvien nykyisten laitosten asteittaiseksi mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, ottaen huomioon erityisesti:

— laitoksen tekniset ominaisuudet;

— sen käyttöaste ja jäljellä oleva käyttöaika;

— sen aiheuttamien päästöjen laatu ja määrä;

— ettei kyseiselle laitokselle aiheudu erityisesti kyseiseen ryhmään kuuluvien laitosten taloudelliseen tilanteeseen nähden kohtuuttomia kustannuksia."

9 Tämän direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1987. [Ne ilmoittavat tästä viipymättä komissiolle]."

Kanteen tosiseikat ja oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

10 Voimalassa on kuusi höyryturbiiniyksikköä, kaksi kaasuturbiiniyksikköä ja neljä dieselturbiiniyksikköä. Kahdeksan ensimmäistä yksikköä asennettiin 1965–1974, ja neljän viimeisen yksikön asentamiselle annettiin lupa vuonna 1986.

11 Tässä asiassa on selvää, että voimala kuuluu direktiivin 84/360 liitteessä I olevassa 1.4 kohdassa tarkoitettuihin polttolaitoksiin, joiden nimellinen lämpöteho on yli 50 MW, ja että se kuuluu direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa määritellyn valvontajärjestelmän alaisuuteen ja että se on direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu olemassaoleva laitos.

12 Koska komissio oli saanut tämän voimalan aiheuttamaa ympäristön saastumista koskevan kantelun, se pyysi 12.5.1998 päivätyllä kirjeellä Kreikan viranomaisilta selvitystä tämän voimalan toimintaedellytyksistä ja viittasi tältä osin erityisesti direktiivistä 84/360 johtuviin velvoitteisiin.

13 Arvioituaan, että direktiivin 84/360 3 artiklassa säädetyn ennakkoluvan ehtoja ei ollut täytetty, komissio osoitti 1.2.1999 Kreikan viranomaisille toisen kirjeen, jossa se pyysi lisätietoja voimalan laajentamisluvan osalta.

14 Katsottuaan, että saadusta vastauksesta kävi ilmi, että Kreikan valtio ei ollut noudattanut direktiivin 84/360 3 ja 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, komissio kehotti 13.4.2000 päivätyllä virallisella huomautuksella kyseistä jäsenvaltiota esittämään huomautuksensa kahden kuukauden määräajassa.

15 Kreikan viranomaiset toimittivat komissiolle eri kirjeillä vuosien 2000 ja 2001 kuluessa tietoja, jotka liittyvät voimalan laajentamisen hyväksymiseen, 5.6.2000 tehtyyn ministeriön päätökseen nro 46998, jolla hyväksyttiin DEI:n kaikista voimalan laitoksista suorittama uusi ympäristövaikutustutkimus, aiemman ministeriön päätöksen muuttamisesta 19.5.2001 tehtyyn ministeriön päätökseen nro 56512 ja voimalan toiminnalle 26.2. ja 27.7.2001 myönnettyihin lupiin.

16 Katsottuaan, että jäljelle oli jäänyt enää ainoastaan direktiivin 84/360 13 artiklan rikkominen, komissio osoitti 21.3.2002 päivätyllä kirjeellä Helleenien tasavallalle perustellun lausunnon, jossa se kehotti tätä toteuttamaan tämän säännöksen mukaisten velvoitteiden noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksiantamisesta.

17 Koska komissio ei ollut vakuuttunut siitä, että Kreikan viranomaisten 10.7. ja 13.11.2002 päivätyissä kirjeissä toimittamat tiedot olivat sellaisia, että direktiivin 84/360 13 artiklaa koskeva jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen olisi loppunut niiden johdosta, se nosti nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanne

Asianosaisten lausumat

18 Komission mukaan Kreikan viranomaisten sekä oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn että yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevan menettelyn aikana toimittamista tiedoista käy ilmi, että voimalan toiminta tapahtuu sellaisen vanhentuneen ja

hyvin saastuttavan tekniikan perusteella, jota ei voida katsoa direktiivissä 84/360 tarkoitetuksi "parhaaksi saatavilla olevaksi tekniikaksi."

19 Komission mukaan voimalan rikkidioksidipäästöt ja typen oksidien päästöt eivät olleet vähentyneet vuosina 1992–2002. Näiden päästöjen määrä vaihteli rikkidioksidin osalta 14,2 kilotonnin (vuonna 1995) ja 16,3 kilotonnin (vuonna 1999) välillä ja typen oksidien osalta 4,3 kilotonnin (vuosina 1992, 1998 ja 2000) ja 5 kilotonnin (vuonna 1999) välillä. Päästöt vastaavat lähes koko Kreetan kyseisen ajanjakson rikkidioksidipäästöjen määrää ja 50:tä prosenttia sen typen oksidien päästöistä.

20 Komissio toteaa niistä eri toimenpiteistä, jotka Kreikka väittää toteuttaneensa direktiivin 84/360 13 artiklan mukaisen velvoitteen noudattamiseksi, seuraavaa:

— nämä toimenpiteet ovat luonteeltaan yleisiä eivätkä koske täten erityisesti kysymyksessä olevaa voimalaa tai

— niillä ei saada aikaan parannuksia havaittujen päästöjen osalta tai

— ne eivät ole pakottavia tai

— ne eivät ole direktiivissä tarkoitettuja toimenpiteitä, joilla laitokset mukautetaan parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.

21 Komissio lausuu lisäksi, että Kreikan viranomaiset eivät ole vahvistaneet rikkidioksidipäästöjen tai typen oksidien päästöjen raja-arvoja.

22 Komissio lausuu siitä Kreikan hallituksen esittämästä väitteestä, jonka mukaan laitoksen mukauttaminen parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan olisi aiheuttanut DEI:lle kohtuuttomia kustannuksia, että yhtäältä kustannukset eivät ole ainoa direktiivin 84/360 13 artiklassa mainittu mukauttamista koskeva peruste ja toisaalta sellaiset kustannukset on suhteutettava direktiivin voimaantulosta kuluneisiin vuosiin. Lisäksi voimalan välttämättömistä parannushankkeista aiheutuvat kustannukset eivät olleet kohtuuttomia kyseisen yhtiön vuoden 2002 taseesta ilmenevään taloudelliseen tilanteeseen nähden.

23 Kreikan hallitus toteaa ensimmäiseksi, että tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta 23 päivänä lokakuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/80/EY (EYVL L 309, s. 1) antamiseen asti yhteisön säännöksissä ei säädetty nyt kysymyksessä olevien kokoisten olemassa olevien laitosten päästöjen raja-arvoista ja että direktiiviin 84/360 ei sisälly käsitteen "paras saatavilla oleva tekniikka" määritelmää eikä siinä ole annettu konkreettista määräpäivää, johon mennessä olemassa olevat laitokset on asteittain mukautettava tähän tekniikkaan, ja siihen sisältyy ainoastaan viite siitä, millä tavalla erilaisia tekniikoita on arvioitava.

24 Kyseinen hallitus toteaa toisena kohtana, että tietyn lähteen aiheuttaman saastumisen taso määritellään sen mukaan, mikä tästä lähteestä peräisin olevien päästöjen osuus on sen alueen, jolla lähde sijaitsee, ilman erilaisissa epäpuhtauksissa, sekä näiden päästöjen määrän mukaan. Koska sen arvioimiseksi, onko kyseinen

voimala mukautettu parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, on viitattava sellaisiin erityisiin päästöihin (arvioidaan suhteessa g/kWh), jotka ovat tunnusomaisia voimalan pitkän aikavälin kuluessa aiheuttamalle saastumiselle, eikä ehdottomasti ilmaistuihin suureisiin, eli ilmaan päästettyjen päästöjen tonnimäärään vuodessa. Voimalan käyttöaste ja voimalan koon kasvaminen voivat nimittäin vaikuttaa viimeksi mainittujen päästöjen määrään, ja näin ollen tällaiset päästöt eivät sovellu perustaksi käytetyn tekniikan standardin osalta tehtäville johtopäätöksille.

25 Kreikan hallitus korostaa erityisesti voimalan osalta, että voimalan energiatuotanto on kasvanut voimakkaasti vuosien 1992 ja 2002 välillä. DEI:n toimittamista tiedoista käy kuitenkin ilmi, että voimalan erityiset rikkidioksidipäästöt ovat laskeneet 18,0:sta g/kWh vuonna 1992 13,0:een g/kWh vuonna 2001 ja että typen oksidien päästöt ovat vähentyneet vuoden 1998 4,1:stä g/kWh 3,9:ään g/kWh vuonna 2001.

26 Kreikan hallitus esittää kolmanneksi, että erityisiä toimenpiteitä voimalan mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan on toteutettu yleisemmän politiikan ja strategian täytäntöönpanon yhteydessä. Näin ollen muun muassa

— polttoaineiden enimmäisrikkipitoisuutta on vähennetty vuosien 1993 ja 2002 välillä 4 prosentista 3 prosenttiin, eli se on alentunut 25 prosentilla

— sellaisen polttoöljyn käyttämisellä, jonka rikkipitoisuus alittaa lähes 13 prosentilla kansallisesti asetetut rajat, on vähennetty erityisiä rikkidioksidipäästöjä yli 5:llä kg/MWh

— dieselöljyn enimmäisrikkipitoisuutta on vähennetty vuosien 1993 ja 2002 välillä kansallisella tasolla 0,5 prosentista 0,035 prosenttiin, eli se on alentunut 93 prosentilla

— polttoöljyn osuutta sähköenergian tuotannossa Kreetalla on vähennetty lähes 46 prosentilla, uusiutuvia energialähteitä käyttämällä tuotetun sähkön osuus on kasvanut ja kaikkien vanhempien kaasuturbiinien käyttöä on vähennetty

— höyryturbiiniyksiköissä tapahtuvan palamisen parantamiseksi on käytetty vuodesta 1999 lähtien kemiallisia lisäaineita näiden yksiköiden ilmaan päästämien "leijumien" määrän vähentämiseksi 50 prosentilla

— voimalan kuudesta höyryturbiiniyksiköstä viiden höyryturbiiniyksikön polttimet on korvattu vaiheittain uusilla, tyypin "höyrydiffuusio" polttimilla; näistä kaksi on ollut toiminnassa vuodesta 2001 lähtien, toiset kaksi vuodesta 2003 lähtien ja viimeistä asennetaan parhaillaan

— on otettu käyttöön toimen soveltamisen valvontaan ja päästöjen seurantaan liittyviä uusia velvoitteita, kuten velvollisuus perustaa sille alueelle, jossa voimala sijaitsee, kolme nykyaikaista ilman laadun mittausasemaa, velvoite ottaa käyttöön veden ruiskutusjärjestelmä typen oksidien vähentämiseksi uudessa kaasuturbiiniyksikössä sekä voimalan ilmapäästöpitoisuuksien mittaus- ja rekisteröintijärjestelmää koskeva velvoite

— voimala päätettiin helmikuussa 2003 siirtää asteittain vuoden 2006 jälkeen toiselle alueelle Kreetalla ja rakentaa saarelle neljäs sähkövoimala, joka voi käyttää luonnonkaasua, jotta voidaan varmistaa, että sähköntuotantolaitosten ympäristövaikutukset ovat parhaat mahdolliset.

27 Kreikan hallitus lausuu neljänneksi, että sen käytettävissä olevista tiedoista ei käy ilmi, että voimala olisi merkittävä ympäristön saastuttamislähde. Sitä paitsi ympäristön laatu on voimalan sijaintialueella loistava, eikä alueen vähäisestä saastumisesta selvästi aiheudu vaaraa kansanterveydelle.

28 Se esittää vielä viidentenä kohtana, että komission kuvaaman DEI:n taloudellisen tilanteen perusteella ei voida tehdä johtopäätöksiä tämän yhtiön taloudellisesta kapasiteetista vuotta 2002 edeltävältä ajalta. Nimittäin DEI:llä, joka oli julkinen yritys ja joka muutettiin osakeyhtiöksi vasta vuoden 2000 kuluessa, ei ollut käytössään suurinvestointeihin vaadittavia varoja. Yhtiö toimi vielä tappiolla vuosina 1998–2000. Yhtiön kannattavuus ja taloudellinen tilanne ovat parantuneet vasta vuodesta 2001 alkaen. Näin ollen ei voida perustellusti väittää, että DEI olisi pystynyt kattamaan niistä toimenpiteistä, joihin komissio viittaa voimalan mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, aiheutuvat kustannukset.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

29 Ensinnäkin on palautettava mieliin, että direktiivin 84/360 13 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot soveltamaan tekniikan ja ympäristön tilan kehityksen perusteella

politiikkoja ja strategioita, mukaan luettuna asianmukaiset toimenpiteet, voimalan kaltaisten laitosten asteittaiseksi mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, ottaen huomioon tätä koskevat perusteet, joita ovat muun muassa tällaisten laitosten aiheuttamien päästöjen laatu ja määrä sekä näiden laitosten kyseiseen tekniikkaan mukauttamisesta aiheutuvat kustannukset.

30 Vaikka on totta, kuten Kreikan hallitus lausui, että direktiivin 84/360 13 artiklasta käy ilmi, että jäsenvaltioilla on tietty harkintavalta ilman pilaantumisen estämiseksi toteuttavien asianmukaisten toimenpiteiden suhteen, säännöksessä velvoitetaan jäsenvaltiot mukauttamaan asteittain tässä direktiivissä tarkoitetut laitokset tähän tekniikkaan tekniikan kehityksen mukaisesti.

31 Tältä osin on todettava, että direktiivissä 84/360 tarkoitetun laitoksen päästöjen määrä vaikuttaa varmasti siihen, millaisia toteutettavien toimenpiteiden on oltava. Tästä ei kuitenkaan seuraa silloinkaan, vaikka ilmaa pilaavien päästöjen määrä ei nousisi merkittävälle tasolle, että jäsenvaltio voisi sellaisen tilanteen perusteella olla mukauttamatta tätä laitosta parhaaseen saatavissa olevaan tekniikkaan. Sitä, onko Kreikka noudattanut nyt esillä olevassa tapauksessa direktiivin 13 artiklan mukaista velvoitettaan, on tutkittava juuri tämän toteamuksen valossa.

32 Ensinnäkin Kreikan hallituksen siitä väitteestä, jonka mukaan ympäristön laatu laitoksen sijaintialueella on erinomainen, eikä laitoksesta aiheudu mitään vaaraa kansanterveydelle, on todettava yhtäältä, että tämä väite on ristiriidassa komission perusteltuun lausuntoon vastauksena 10.7.2002 lähetetyn kirjeen sisällön kanssa, jossa Kreikan hallitus myönsi tämän laitoksen toiminnasta johtuvan ympäristön huonontumista koskevan ongelman olemassaolon.

33 On muistutettava siitä, että direktiivin 84/360 1 artiklasta käy ilmi, että direktiivin tarkoituksena on ehkäistä tai vähentää teollisuuslaitosten aiheuttamaa ilman pilaantumista yhteisössä. Direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan ilman pilaantuminen tarkoittaa ihmisen suoran tai välillisen toiminnan kautta ilmaan päässeitä aineita tai päässyttä energiaa, joista tai josta on seurauksena senlaatuisia vahingollisia vaikutuksia, että ne vaarantavat ihmisten terveyttä sekä vahingoittavat luonnonvaroja ja luonnonjärjestelmiä.

34 Koska on selvää, että niiltä osin kuin rikkidioksidipäästöillä ja typen oksidien päästöillä on vahingollisia vaikutuksia ihmisten terveydelle sekä luonnonvaroille ja luonnonjärjestelmille, jäsenvaltioilla oleva velvollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet näiden kahden aineen päästöjen vähentämiseksi ei riipu — toisin kuin Kreikan hallitus väittää — sen alueen yleisestä ympäristön laadusta, johon kysymyksessä oleva teollisuuslaitos on sijoitettu.

35 Toiseksi siitä, että voimalan kaltaisten laitosten päästöjen raja-arvoja ei ole annettu, on todettava, että kuten Kreikan hallitus on todennut aivan oikein, direktiivin 84/360 13 artiklassa ei velvoiteta nimenomaisesti jäsenvaltioita antamaan sellaisia arvoja.

36 Kuitenkin voimalan kaltaisten laitosten päästöjen raja-arvojen antaminen on äärimmäisen hyödyllinen keino direktiivin 84/360 13 artiklassa tarkoitetun politiikan ja strategian täytäntöönpanemiseksi.

37 Kolmanneksi on todettava Kreikan hallituksen esittämistä erityisiä rikkidioksidipäästöjä ja typen oksidien päästöjä koskevista luvuista, jotka komissio on sitä paitsi riitauttanut, että vaikka päästöt näyttävät todellakin vähentyneen lievästi vuosien 1992 ja 2001 välillä, kyseisten lukujen perusteella ei kuitenkaan voida tehdä mitään johtopäätöksiä siitä, oliko voimala mukautettu parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan. Näistä luvuista voidaan pelkästään päätellä, että Kreikan hallituksen toteuttamilla toimenpiteillä on vähennetty näitä päästöjä.

38 Komissio ei kuitenkaan arvostele Kreikan hallitusta siitä, ettei se ole toteuttanut toimenpiteitä laitoksesta aiheutuvan ilman pilaantumisen vähentämiseksi, vaan siitä, että tämä ei ole pannut täytäntöön politiikkaa ja strategiaa kysymyksessä olevan voimalan mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.

39 Mitä sitten neljänneksi tulee niihin Kreikan hallituksen mainitsemiin eri toimenpiteisiin, joilla se on halunnut todistaa noudattaneensa direktiivin 84/360 13 artiklan mukaista velvoitettaan, on todettava aivan aluksi, että voimalassa käytettävän polttoöljyn ja dieselöljyn enimmäisrikkipitoisuuden alentaminen voidaan periaatteessa katsoa toimenpiteeksi, jolla voimalan kaltainen teollisuuslaitos voidaan mukauttaa parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan, koska sillä voidaan alentaa tuntuvasti tällaisesta laitoksesta peräisin olevan ilmansaastumisen tasoa. Kuitenkin tällaiseen toteamukseen päätyminen edellyttää, että käytetyn polttoaineen rikkipitoisuus vastaa markkinoilla saatavissa olevaa alhaisinta rikkipitoisuutta.

40 Nyt esillä olevassa asiassa on kuitenkin todettava, että kuten komissio on täsmentänyt yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen antamassaan vastauksessa ja ilman, että Kreikan hallitus olisi kiistänyt annetun vastauksen oikeellisuutta, että voimalassa käytetyn polttoöljyn rikkipitoisuus, joka oli 2,6 prosenttia, oli tuntuvasti korkeampi kuin alhaisimman markkinoilla saatavissa olevan polttoöljyn rikkipitoisuus, joka oli 0,4 prosenttia, ja se ylittää huomattavasti Ateenan alueen teollisuuslaitoksissa käytetyn polttoöljyn rikkipitoisuuden, joka on 0,7 prosenttia.

41 Asiassa ei voida hyväksyä Kreikan hallituksen argumenttia, jonka mukaan direktiivin 84/360 13 artiklassa ei olisi asetettu siitä syystä velvollisuutta käyttää polttoaineita, joissa on alhaisin markkinoilla saatavissa oleva rikkipitoisuus, että näiden polttoaineiden käytöstä aiheutuisi kohtuuttomia kustannuksia DEI:lle.

42 Tässä asiassa on nimittäin kiistatonta, että rikkipitoisuudeltaan noin yksiprosenttisen polttoöljyn käyttöön olisi tarvittu noin 3 miljoonan euron suuruinen kertainvestointi ja polttoöljyn ostosta aiheutuvat juoksevat kulut olisivat nousseet noin 6 miljoonalla eurolla vuodessa.

43 Toisin kuin Kreikan hallitus väittää, asiassa on todettava, että nämä määrät eivät ole kohtuuttomia kustannuksia suhteessa DEI:n taloudelliseen tilanteeseen, sellaisena kuin asianosaiset ovat sen kuvanneet, tai siihen seikkaan nähden, että tällä yhtiöllä on noin 6,7 miljoonaa asiakasta.

44 Tähän on lisättävä, että väitettä, jonka mukaan rikkipitoisuudeltaan alhaisimman polttoöljyn tai dieselöljyn käyttö ei olisi ollut perusteltua sen alueen ympäristön laatu huomioon ottaen, jolla voimala sijaitsee, ei voida hyväksyä, koska rikkidioksidin ja typen oksidien päästöjen vähentämisvelvollisuus ei edellytä, että olisi olemassa erityinen ympäristön saastuminen, kuten tämän tuomion 34 kohdasta käy ilmi.

45 Siitä, että polttoöljyn osuus energiantuotannossa Kreetalla on vähentynyt lähes 46 prosentilla vuosien 1992 ja 2002 välillä, todetaan pelkästään, että viittaus on liian yleinen eikä sen avulla voida määritellä, onko voimalan päästöjen osalta todettu samansuuruista saastumisen vähentymistä.

46 Höyryturbiiniyksiköissä tapahtuvan palamisen parantamiseksi käytetyistä kemiallista lisäaineista on todettava, että Kreikan hallitus on itse myöntänyt, että tämä toimenpide vaikuttaa ainoastaan "leijumia" koskeviin päästöihin. Näitä leijumia koskevat päästöt eivät kuitenkaan ole nyt esillä olevan kanteen kohteena.

47 Tiettyjen höyryturbiiniyksiköiden polttimien vaiheittaisen korvaamisen osalta on todettava, että tämä toimenpide voidaan periaatteessa katsoa toimenpiteeksi, jolla voimala voidaan mukauttaa parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan. Kuitenkin tässä asiassa on todettava, että tämä korvaaminen on tapahtunut suurelta osiltaan perustellussa lausunnossa asetetun kahden kuukauden määräajan päättymisen jälkeen.

48 Valvontaan ja päästöjen seurantaan liittyvistä toimenpiteistä on todettava, että näillä toimenpiteillä voidaan selvästi mukauttaa voimala parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan edellyttäen, että sen ohessa toteutetaan muita toimia, jotka vaikuttavat suoraan kyseisen voimalan päästöihin.

49 Nämä ohessa toteutettavat toimenpiteet kuitenkin puuttuvat. Nimittäin kuten Kreikan hallitus on todennut vastauksena yhteisöjen tuomioistuimen istunnossa esittämään kysymykseen, päästöjen seuranta ja mittaukset, joiden johdosta kansallisille toimivaltaisille viranomaisille laaditaan erilaisia raportteja, johtavat sellaisessa tapauksessa, jossa todetaan epäsäännöllisyyksiä, ainoastaan voimalan tuotannon ja siten sen päästöjen tilapäiseen vähentymiseen tai jopa keskeytymiseen. Tällaisissa olosuhteissa näitä toimenpiteitä ei voida katsoa voimalan mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.

50 Sama koskee hanketta voimalan asteittain tapahtuvasta siirtämisestä toiselle alueelle Kreetalla, sillä tämä toimi tarkoittaa ainoastaan sitä, että voimala otetaan asteittain pois käytöstä.

51 Kaikkien edellä olevien seikkojen perusteella on päädyttävä siihen, että Kreikan hallituksen esittämillä toimenpiteillä ei panna täytäntöön direktiivin 84/360 13 artiklassa tarkoitettua politiikkaa ja strategioita voimalan mukauttamiseksi parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.

52 Näin ollen on todettava, että Kreikka ei ole noudattanut direktiivin 84/360 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määritellyt politiikkaa eikä strategiaa, joka koskee Kreetan saarella Linoperamatassa sijaitsevan DEI-voimalan höyryturbiini- ja kaasuturbiiniyksiköiden asteittaista mukauttamista parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.

Oikeudenkäyntikulut

53 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Kreikan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, Kreikka on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Helleenien tasavalta ei ole noudattanut teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetun neuvoston direktiivin 84/360/ETY 13 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole määritellyt politiikkaa eikä strategiaa, joka koskee Dimosia Epicheirisi Ilektrismou -yhtiön (julkinen sähköalan yritys) Kreetan saarella Linoperamatassa sijaitsevan voimalan höyryturbiini- ja kaasuturbiiniyksiköiden asteittaista mukauttamista parhaaseen saatavilla olevaan tekniikkaan.**

2) **Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset